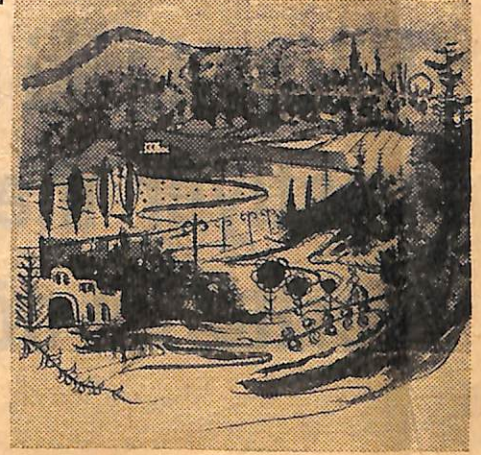

OYAOYA Anadolu

Anadolu'da Hayvan Figürlü ilek halılar 14. yüzyılda dokunmaya başlanmıştır:

Sonradan Avrupalılar ve özellikle İtalyanlar da aynı figürleri kullanmışlardır: Fakat Avrupalılar bu konuda öncülüğü kendilerine maletmek istemişlerdir,

W: Von Bode isimli bir Alman sanat tarihçisi 5. Yüzyıl öncesine ait olduğunu iddia ettiği bir halı resmini Roma'da bularak onu Berlin müzesine hediye etmişti...

Bir kilisede bulmuş olduğu bu halı resmini Alman sanat tarihçisi kendi konusunda dünyanın en eski örneği diye sanat âlemine sunuyordu: Oysa, Konya'da daha eski ve daha nefis örnekler vardı bu janrda...

W: Von Bode'nin keşfetmiş olduğu halı deseni; dik dörtgen biçiminde iki alana ayrılmıştı...

Bu kısımlar içinde «Phoenix» ler ve canavarlar yer alıyordu: Hayvan figürleri aşırı ölçüde stilize edilmişlerdi: Halılar da Bode halısındaki canavar kompozisyonuna; «dragon - phoenix» adı veriliyordu...

Aynı motif, Çinde de geniş ölçüde kullanılmıştı: Ming sülâlesi devrinde; bu motif özellikle muhariplerin elbiselerine işlenirdi... Renkleri de genellikle sarıydı... Çünkü sarı, Çinin millî rengiydi. Orta Asya

ANADOLU'da:

HAYVAN FIGÜRLÜ İLK HALILAR

Türkler, bu motifi Çinlilerden aldılar, fakat bunu kendi zevklerine uygun biçimde değişikliğe uğrattılar...

İtalyan tablo ve fresklerindeki halıların da hayvan figürlerinin yer alması için; daha çok

çok zamanlar geçecekti... Bunun için 14. yüzyılın ortalarına kadar gelmek gerekecektir...

Gene bir dragon ve «Phoenix» in mücadelesini temsil eden bir desene Kahire'de eski kapalıca'yıda rastlanmaktadır.

Ne yazık ki; hâlen bu desen çok harap olmuş durumdadır,

Harlayan: Makbule NECDET

Sadece Kenarlarından bir parça kalmıştır ve «Phoenix» in başı ile canavarın pençelerinden biri farkedilebilmektedir:

Bundan otuz yıl önce İsveç'in bir kilisesindeki fresklerde bir Anadolu halı motifi keşfedildi: Marby kasabasının küçük kilisesinde bulunan bu motif; kuşlar ve ağaçlardan meydana gelmiş bir kompozisyonudur...

Konya'daki Mevlâna Müzesinde de hayvan figürlü halılar vardır... Bunların tarihleri kesin olarak bilinmiyor. Bu halılarda stilize edilmiş kuş figürleri yer almaktadır,

Bu halılarda kuşlar; birbirlerine dikey durumlarda bulunmaktadırlar ve renkleri de erguvan, beyaz, açık mavi, kahve rengidir... Üzerlerinde «S» harfi şeklinde süsler vardır.

Barselonada Catalonia müzesinde de bulunan ve Huguet adlı ressam tarafından yapılmış bir tabloda da Konya halılarına tipatıp benzeyen motifler vardır...

15. yüzyılın ortalarına doğru hayvan motifli halıların resimleri Avrupa tablolarında artık yer almamağa başlamışlardır. Bundan sonraki tablolarında Anadolu halılarının desenlerinde geometrik figürler yer almaktadır...

Bir canavar ve bir (phoenix) gösteren Selçuk halısı...